

FITXA IDENTIFICATIVA

Dades de l'Assignatura

Codi	33606
Nom	Llengua espanyola per a mestres
Cicle	Grau
Crèdits ECTS	6.0
Curs acadèmic	2022 - 2023

Titulació/titulacions

Titulació	Centre	Curs	Període
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	Facultat de Magisteri	1	Altres casos
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	Facultat de Magisteri	1	Altres casos
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	Facultat de Magisteri	1	Altres casos

Matèries

Titulació	Matèria	Caràcter
1304 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil	4 - Lengua para maestros	Formació Bàsica
1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària	4 - Lengua para maestros	Formació Bàsica
1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-	4 - LENGUA PARA MAESTROS	Formació Bàsica

Coordinació

Nom	Departament
GOMEZ DEVIS, MARIA BEGOÑA	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura
SANELEUTERIO TEMPORAL, ELIA	80 - Didàctica de la Llengua i la Literatura

RESUM

El *Marc Europeu Comú de referència per a les Llengües* fixa un nivell lingüístic normalitzat per a totes les llengües. En aquesta línia, les noves titulacions especifiquen que el títol del Grau de Mestre/a ha de garantir almenys el nivell C1 de competència lingüística i comunicativa tant en espanyol com en català. L'alumnat amb aquest nivell de competència:

És capaç de comprendre una àmplia varietat de textos extensos i amb un cert nivell d'exigència, i també reconèixer-hi sentits implícits. Sap expressar-se de forma fluida i espontània sense mostres molt evidents d'esforç per a trobar l'expressió adequada. Pot fer un ús flexible i efectiu de l'idioma per a fins socials, acadèmics i professionals. Pot produir textos clars, ben estructurats i detallats sobre temes d'una certa complexitat, mostrant un ús correcte dels mecanismes d'organització, articulació i cohesió del text. (Consell d'Europa, 2001, p. 26)

Quina rellevància té el coneixement de la llengua en la formació d'una persona que estudia Magisteri? En primer lloc, convé destacar el caràcter instrumental de l'assignatura: el domini de la llengua és indispensable per accedir a la resta de sabers. D'ací la necessitat, no sols de millorar la pròpia competència lingüística, sinó d'assumir que la llengua és fonamental tant per a la formació personal com per al bon exercici d'una futura tasca com a docent.

El paper del mestre exigeix tenir molt present la societat en què exercirà el seu treball: aquesta, molt canviant, li exigirà un reciclatge i una formació continuada. Així mateix, en la formació de mestres s'ha de tenir en compte tant el nostre sistema educatiu plurilingüe, com la diversitat dels alumnes i el fet multicultural existent a les nostres escoles.

D'acord amb la realitat social, multicultural i plurilingüe, esdevé considerar l'ensenyament-aprenentatge de llengües amb una visió renovada en la línia de les investigacions actuals de didàctica de la llengua. En aquest sentit, s'ha de tenir en compte que els parlants no aprenen les llengües de manera independent i aïllada, sinó que, d'alguna manera, sempre s'estableixen relacions i comparacions entre les diferents llengües que s'aprenen, i que els sabers que es tenen sobre una llengua s'apliquen a les altres i n'afavoreixen els seus aprenentatges. En consonància, les dues assignatures de la matèria Llengua per a Mestres, corresponents a les llengües catalana i espanyola, segueixen un plantejament didàctic integrat. La qual cosa implica que la planificació de l'ensenyament d'ambdues llengües respon a una mateixa perspectiva didàctica teòrica i metodològica per tal d'afavorir la complementarietat, aprofitar les coincidències i evitar-ne les repeticions.

Així doncs, el plantejament de l'assignatura Llengua Espanyola per a Mestres, exposat en aquesta guia docent, es complementa amb el de l'assignatura Llengua Catalana per a Mestres.

CONEIXEMENTS PREVIS

Relació amb altres assignatures de la mateixa titulació

No heu especificat les restriccions de matrícula amb altres assignatures del pla d'estudis.

Altres tipus de requisits

Els alumnes han de demostrar una competència suficient oral i escrita en llengua espanyola. El mínim necessari, amb intenció de millorar-lo és el corresponent al nivell B2 del Marc Comú Europeu de Referència per a les Llengües.

Els estudiants han de ser capaços d'elaborar discursos orals i escrits en espanyol de forma coherent i adequada a l'àmbit acadèmic.

COMPETÈNCIES

1305 - Grau de Mestre/a en Educació Primària

- Expressar-se oralment i per escrit de forma correcta i adequada en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergeneracionals, multiculturals i interculturals; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.
- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.

- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita i usar-les adequadament en la pràctica professional.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Fomentar la lectura i l'escriptura creatives.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.
- Reflexionar metalingüísticament per arribar a corregir discursos orals i escrits, propis i d'altres.
- Usar la llengua ricament i expressivament, procurant una actitud estètica davant el discurs. Usar-la amb correcció promovent un llenguatge respectuós amb diferències culturals, genèriques, lingüístiques, etc. d'acord amb el principi d'igualtat.
- Usar conceptes lingüístics i metalingüístics en el discurs acadèmic.

1324 - Grau de Mestre/a en Educació Infantil -Ontinyent-

- Expressar-se oralment i per escrit correctament i adequadament en les llengües oficials de la comunitat autònoma.
- Utilitzar amb solvència les tecnologies de la informació i de la comunicació com a eines de treball habituals.
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar: impacte social i educatiu dels llenguatges audiovisuals i de les pantalles; canvis en les relacions de gènere i intergènere; multiculturalitat i interculturalitat; discriminació i inclusió social i desenvolupament sostenible; i també promoure accions educatives orientades a la preparació d'una ciutadania activa i democràtica, compromesa amb la igualtat, especialment entre homes i dones.
- Promoure el treball cooperatiu i el treball i esforç individual.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials al llarg de la vida.
- Conèixer els processos d'interacció i comunicació a l'aula.
- Reconèixer la identitat de cada etapa i les seues característiques cognitives, psicomotores, comunicatives, socials i afectives.
- Dissenyar, planificar i avaluar l'activitat docent i l'aprenentatge a l'aula en contextos multiculturals i de coeducació.
- Saber treballar en equip amb altres professionals de dins i fora del centre en l'atenció a cada estudiant, així com en la planificació de les seqüències d'aprenentatge i en l'organització de les situacions de treball a l'aula i en l'espai de joc.
- Conèixer i aplicar metodologies i tècniques bàsiques d'investigació educativa i ser capaç de dissenyar projectes d'innovació identificant indicadors d'avaluació.
- Comprendre que l'observació sistemàtica és un instrument bàsic per a poder reflexionar sobre la pràctica i la realitat, així com contribuir a la innovació i a la millora en educació.

- Identificar i planificar la resolució de situacions educatives que afecten estudiants amb diferents capacitats i diferents ritmes d'aprenentatge, així com adquirir recursos per a afavorir la seua integració.
- Conèixer i dominar tècniques d'expressió oral i escrita i usar-les adequadament en la pràctica professional.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Fomentar la lectura i l'escriptura creatives.
- Conèixer i utilitzar adequadament recursos per a l'animació a la lectura i a l'escriptura.
- Reflexionar metalingüísticament per arribar a corregir discursos orals i escrits, propis i d'uns altres.
- Usar la llengua de forma rica i expressiva, procurant una actitud estètica davant el discurs. Usar-la amb correcció promovent un llenguatge respectuós amb diferències culturals, genèriques, lingüístiques, etc., d'acord amb el principi d'igualtat.
- Usar conceptes lingüístics i metalingüístics en el discurs acadèmic.

RESULTATS DE L'APRENTATGE

- Comprendre les característiques dels contextos i necessitats comunicatives amb què es troba un mestre i, conseqüentment, els usos lingüístics que s'hi generen.
- Conèixer en profunditat i ser capaç d'elaborar gèneres discursius diversos orals i escrits i en especial els propis del treball docent.
- Reconèixer i valorar l'ús adequat del llenguatge verbal i no verbal.
- Aprofundir en les estructures bàsiques de la llengua espanyola amb atenció especial en els aspectes expressius i normatius relacionats amb l'ús.
- Ser capaç de dur a terme una reflexió metalingüística.
- Promoure un ús de la llengua correcte i expressiu, respectuós amb les llengües i els parlants.
- Valorar la pluralitat lingüística i la riquesa que suposa conèixer diverses llengües.
- Ser conscient de la necessitat que la pròpia competència lingüística ha de ser objecte d'un constant perfeccionament per tal d'exercir l'ofici de mestre.
- Generar una actitud positiva cap al treball d'investigació: curiositat, maneig de fonts i de les tecnologies de la informació i la comunicació, contrast d'informació, formulació d'hipòtesis, actitud crítica cap a la informació obtinguda i els materials emprats ...
- Analitzar i incorporar de forma crítica les qüestions més rellevants de la societat actual que afecten l'educació familiar i escolar.
- Promoure el treball cooperatiu així com el treball i l'esforç individuals.
- Assumir que l'exercici de la funció docent ha d'anar perfeccionant-se i adaptant-se als canvis científics, pedagògics i socials.

DESCRIPCIÓ DE CONTINGUTS

1. La llengua com a activitat social

Continguts teòrics:

- El discurs com a unitat comunicativa: gèneres discursius i tipus de textos
- El text com a producte de la comunicació verbal
- La competència comunicativa en contextos multilingües i els seus components.

Continguts pràctics:

- L'activitat discursiva a l'àmbit escolar. Els gèneres discursius propis de l'àmbit escolar.

2. Escola i varietat lingüística

Continguts teòrics:

- La llengua com a conjunt de varietats: dialectes, sociolectes, registres.
- El lloc de la norma en l'ensenyament.
- Les actituds i els prejudicis sociolingüístics en l'escola.

Continguts pràctics:

- Anàlisi de textos orals de l'àmbit escolar.

3. Activitat discursiva, gèneres discursius i tipus de text

Continguts teòrics:

L'exposició. Els gèneres discursius de l'exposició.

- La presència de l'emissor en el text: l'expressió de l'objectivitat. Formes d'impersonalització i precisió lèxica. Recursos expressius i estètics de la llengua.
- L'organització de les idees i els tipus de seqüències expositives. Els connectors.
- Diferències entre exposició i explicació.

L'argumentació i els seus gèneres discursius.

- La presència de l'emissor en el text: l'expressió de la subjectivitat. Procediments de modalització.
- L'organització de les idees: relacions entre conceptes. Arguments i conclusions. La connexió lògica.
- La contraargumentació.

Continguts pràctics:

- Habilitats i estratègies comunicatives verbals i no verbals.
- Estratègies de composició del discurs expositiu i argumentatiu, oral i escrit, amb especial referència als gèneres propis de l'àmbit escolar i amb atenció al tractament d'aspectes ortogràfics, tipogràfics i bibliogràfics.

4. Norma i ús de la llengua espanyola

Continguts teòrics:

La norma lingüística de l'espanyol: oracions, paraules i sons.

- Construccions oracionals.
- Aspectes morfològics i lèxics.
- Qüestions fonètiques i ortogràfiques.

Continguts pràctics:

Estudi contrastiu de la norma lingüística de l'espanyol i del català en relació amb les qüestions anteriors.

VOLUM DE TREBALL

ACTIVITAT	Hores	% Presencial
Classes teoricopràctiques	60,00	100
Estudi i treball autònom	90,00	0
TOTAL	150,00	

METODOLOGIA DOCENT

Per tal d'assolir els objectius que es planteja aquesta assignatura, s'emprarà una metodologia activa que fa imprescindible la implicació de l'alumnat. Es fomentarà un acostament crític als diversos postulats teòrics que s'hi aportaran sense excloure les exposicions *magistrals* que la matèria pot exigir. La pràctica acadèmica en aquesta assignatura s'estructura en diversos nivells:

Activitats presencials (40% del volum total de treball)

1. Classes teoricopràctiques (30%)

Classes presencials teoricopràctiques en les quals es treballaran els continguts de l'assignatura, es debateran i realitzaran activitats utilitzant diversos recursos docents: classes magistrals, seminaris, tallers, grups de treball, etc.

Les orientacions i materials necessaris per al desenvolupament d'aquestes activitats es facilitaran a l'estudiant bé en les sessions presencials, bé a través del servei de reprografia o bé des de l'aula virtual.

2. Assistència a seminaris i activitats complementàries (5%)

Sense perjudici de les propostes que pugui fer cada docent per a un grup concret, durant les dues setmanes d'activitats complementàries del quadrimestre, hi haurà un seguit d'activitats recomanades per a l'assignatura que s'anunciaran oportunament.

S'hi plantejarà un treball d'investigació en grup reduït, que serà orientat i supervisat pel professorat. La realització del treball en grup té com a finalitat destacar la importància de l'aprenentatge cooperatiu i reforçar l'individual. La defensa d'aquest treball podrà ser individual o col·lectiva i es podrà fer davant el

grup complet a l'aula o en tutories i seminaris amb audiències reduïdes.

3. Tutories (5%)

Les tutories individuals i col·lectives serviran per coordinar els estudiants en les tasques individuals i de grup, així com per avaluar els progressos individuals, les activitats i la metodologia docent.

Les tutories també s'utilitzaran per a fer un seguiment de l'expressió oral, imprescindible per a aprovar l'assignatura.

Activitats no presencials(60% del volum total de treball)

4. Estudi i treball autònom (60%)

El model de docència i investigació a l'aula centra l'activitat individual en la formulació de preguntes rellevants i la recerca, la localització, l'anàlisi, la manipulació, l'elaboració i posterior comunicació de la informació. En aquest sentit, es plantegen treballs individuals i d'altres de naturalesa cooperativa que hauran de ser orientats, supervisats i avaluats pel professorat.

A més, l'alumnat ha de dedicar semanalment a casa un temps equivalent al presencial per a preparar la següent sessió, realitzar les activitats i lectures proposades, estudiar els continguts, etc., estudi i hàbit de treball que han de continuar, finalitzades les classes, fins el dia de la convocatòria oficial.

AVALUACIÓ

Per a l'avaluació final del curs es tindrà en compte:

- La competència lingüística i comunicativa de l'estudiant, tant oral com escrita en relació al nivell C1 en espanyol.
- El nivell aconseguit en l'adquisició de coneixements i habilitats específiques de la matèria.
- El domini de mètodes, tècniques i altres capacitats i destreses pròpies d'un estudiant de Grau en Mestre/a.
- Avaluació dels treballs encomanats, inclosa l'anàlisi i valoració d'observacions sobre treballs elaborats per tercers.
- Valoració de la participació individual i en grup, tant a l'aula com en les tasques que se'n realitzen fora.
- L'actitud cap a l'assignatura i el respecte als companys, l'assistència i la participació a classe, l'interés i la constància per assolir una progressió positiva i la capacitat per a treballar en grup.

L'adquisició d'aquests criteris s'observarà a partir de:

- Seguiment periòdic del progrés dels estudiants, tant a l'aula com en tutories individuals i en grup.
- Per avaluar la competència oral: entrevistes, informes i treballs orals que requereixen un ús formal de la llengua oral.
- Per avaluar la competència escrita: treballs escrits, de recerca i de reflexió metalingüística que hauran d'incloure aspectes comparatius entre el català i l'espanyol.

- Amb caràcter general es realitzarà una prova escrita final que consistirà en la producció d'un text expositiu o argumentatiu i alguns exercicis de norma i ús de la llengua. Per poder aprovar l'assignatura serà necessari superar aquesta prova final.
- El procés d'avaluació dels estudiants pot incloure l'elaboració d'un informe del grau d'adquisició individual d'aprenentatges.

En les proves i treballs escrits es tindrà en compte la presentació i la cal·ligrafia adequada per a un futur mestre, així com la correcció ortogràfica, lèxica i gramatical, i els aspectes referits a adequació, coherència i cohesió del text. En aquest sentit, s'aplicaran els criteris de la Unitat Docent d'espanyol. La llengua en què s'imparteix l'assignatura serà la que l'estudiantat ha d'usar a classe i en tots els instruments d'avaluació. Així mateix, plagiar comporta la qualificació de zero en el treball corresponent i, fins i tot, a l'apertura d'un expedient acadèmic. Hom entén per plagi qualsevol paràgraf alié que sense ser una citació haja estat copiat d'altres documents.

Els alumnes que no hagen assistit al mínim exigít d'assistència (70% de les classes presencials) tindran dret a una prova final del conjunt de la matèria, la nota de la qual no podrà superar els 5 punts.

REFERÈNCIES

Bàsiques

- ÁLVAREZ ANGULO, T. (2001). Textos expositivo-explicativos y argumentativos. Madrid: Octaedro.
- ÁLVAREZ ANGULO, T. (2005). Didáctica del texto en la formación del profesorado. Madrid: Síntesis.
- ÁLVAREZ ANGULO, T. (2010). Competencias básicas en escritura. Madrid: Octaedro.
- CASSANY, D., LUNA, M., y SANZ, G. (1994). Enseñar lengua. Barcelona: Graó (13.ª ed. 2008).
- CASSANY, D. (2005). Describir el escribir: cómo se aprende a escribir (13.ª ed. act.). Barcelona: Paidós.
- CASSANY, D. (2007). Afilar el lapicero. Barcelona: Anagrama.
- MARTÍNEZ DE SOUSA, J. (2008). Ortografía y ortotipografía del español actual. Gijón: Trea.
- MILLÁN, J. A. (2005). Perdón, imposible. Guía para una puntuación más rica y consciente. Barcelona: RBA.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASALE (2009). Nueva gramática de la lengua española. Madrid: Espasa.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASALE (2010). Ortografía de la lengua española. Madrid: Espasa.
- SANELEUTERIO, E. (2018). Lengua y escuela. Géneros argumentativos. Valencia: Reproexpres.

Complementàries

- CAMPS, A., y FERRER, M. (coords.) (2000). Gramática en el aula. Barcelona: Graó.
- CONSEJO DE EUROPA (2001). Common European Framework for Languages: Learning, Teaching, Assessment. Council for Cultural Cooperation: Cambridge University Press. Trad. esp.: Instituto Cervantes. Marco común europeo de referencia para las lenguas: aprendizaje, enseñanza, evaluación. Madrid: Ministerio de Educación, Cultura y Deporte/Anaya, 2002. Disponible en <http://cvc.cervantes.es/obref/marco>.
- GÓMEZ TORREGO, L. (2011). Hablar y escribir correctamente. Gramática normativa del español actual (2 vols.) (4.ª ed. actualizada; 1.ª ed. 2006). Madrid: Arco Libros.
- GÓMEZ TORREGO, L. (2011). Las normas académicas: últimos cambios. Madrid: SM.
- MOLINER RUIZ, M. (2007). Diccionario de uso del español. Madrid: Gredos (3ª ed.)
- MONTOLÍO, E. (coord.) (2000). Manual práctico de escritura académica. Barcelona: Ariel.
- PAREDES, F., e INSTITUTO CERVANTES (2009). Guía práctica del español correcto. Madrid: Espasa Calpe.
- INSTITUTO CERVANTES (2012). El libro del español correcto: claves para hablar y escribir bien en español (F. Paredes García, S. Álvaro García, Z. Núñez Bayo, L. Paredes Zurdo). Barcelona: Espasa.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA (2014). Diccionario de la lengua española. Madrid: Espasa (23.ª ed.). Disponible en www.rae.es.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASALE (2005). Diccionario panhispánico de dudas. Madrid: Santillana. Disponible en www.rae.es.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASALE (2010). Manual de la nueva gramática de la lengua española. Madrid: Espasa.
- REAL ACADEMIA ESPAÑOLA y ASALE (2012). Ortografía básica de la lengua española. Madrid: Espasa.
- REYES, G. (1998). Cómo escribir bien en español. Manual de redacción. Madrid: Arco Libros.
- SANELEUTERIO, E., ROSELL, M., y GARCÍA, G. (2012). Trabajo cooperativo para el aprendizaje de las reglas ortográficas. Madrid: CEU.